

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
28. října 2771/117, 702 00 Ostrava

Čj.: MSK 1184/2025
Sp. zn.: ŽPZ/856/2025/Hab
246.2 A10
Vyřizuje: Ing. Tereza Habustová
Odbor: Odbor životního prostředí a zemědělství
Telefon: 595 622 691
Fax: 595 622 126
E-mail: posta@msk.cz
Datum: 2025-04-02

Rozhodnutí

Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ve věci povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Výroková část

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dle § 19 odst. 3 zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, ve znění zákona č. 465/2023 Sb. a podle § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, po provedení správního řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl takto:

Právnícké osobě **Město Bohumín, IČO 00297569, se sídlem Masarykova 158, 735 81 Bohumín** (dále jen „žadatel“), jakožto účastníku řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu, **se podle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) a e) a odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny** (z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a jiné využívání ptáků v malém množství) **povoluje výjimka** ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů uvedených v § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, a to ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu živočicha (dále také jen „ZCHD“) – 5 párů **rorýse obecného** (*Apus apus*) zařazeného dle přílohy č. III vyhlášky ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů do kategorie ohrožených druhů a 2 páry **kavky obecné** (*Corvus monedula*), zařazené dle přílohy č. III vyhlášky ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 395/1992 Sb.“) do kategorie silně ohrožených druhů, konkrétně **ze zákazu rušení jedinců a ničení jimi užívaných sídel** v souvislosti s realizací záměru „**Energetické úspory ZŠ ČSA v Bohumíně**“ (dále jen „předmětné budovy“) na pozemku č. p. 1026 v k. ú. Nový Bohumín, obec Bohumín.

Výjimka se povoluje za těchto podmínek:

1. Žadatel na své náklady zajistí dozor odborně způsobilé osoby - ornitologa, který dohlédne na dodržení stanovených podmínek. O provedených úkonech učiní písemný záznam, a to buďto do stavebního deníku, je-li v rámci provádění stavebních prací veden nebo samostatně.
2. Stavební práce na předmětných budovách budou probíhat prioritně mimo hnízdní období, tj. u rorýsů mimo období 20. 4. - 10. 8. kalendářního roku, u kavky obecné mimo období 1. 4. - 30. 6. kalendářního roku. Pokud z technických důvodů budou stavební práce (výstavby lešení, opravy střech) probíhat v hnízdním období, budou všechna přístupová místa před začátkem hnízdního období, tj. do 15. 4. u rorýse, do 31. 3. u kavky v roce realizace záměru, znepřístupněna [na atikových římsách např. vložení úzkých polystyrenových desek mezi čelo římsy a okapový žlab, na ventilačních otvorech od interiéru bytů bez mřížek, na dutinách ve zdivu a v dírách v zateplení jednosměrnými uzávěrami (perlinkovými závěsy přichycenými na fasádu jen v horní části)], aby zde nedošlo k zahnízdění rorýsů obecných a kavek obecných.
3. Žadatel zabezpečí nahrazení zaniklých hnízdišť vyvěšením speciálních budek pro min. 10 párů rorýse obecného a 2 páry kavky obecné. Přesné umístění budek bude konzultováno s ekologickým dozorem.
4. Do 30 dnů od ukončení prací zašle žadatel krajskému úřadu písemnou zprávu o naplnění této výjimky včetně fotodokumentace prokazující vyvěšení speciálních budek na předmětných budovách a kopií stran ze stavebního deníku, na kterých jsou uvedeny záznamy ornitologa (případně kopie samostatných záznamů, a to v případě, že stavební deník není veden).
5. Žadatel umožní povolujícímu orgánu ochrany přírody provést kontrolu plnění vydané výjimky, a to i fyzickým zjištěním.
6. Výjimka je povolena na období do 31. 12. 2027.

Podmínky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí jsou pro žadatele závazné a jejich nedodržení může být dle ust. § 84 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny důvodem ke zrušení výjimky.

Odůvodnění

Krajský úřad obdržel dne 3. 1. 2025 žádost žadatele ve věci povolení výjimky dle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny ze zákazů škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje ZCHD rorýse obecného (*Apus apus*) a kavky obecné (*Corvus monedula*), konkrétně ze zákazů rušit jedince a ničit jimi užívaná sídla, v souvislosti s realizací záměru „Energetické úspory ZŠ ČSA v Bohumíně“ na pozemku č. p. 1026 v k. ú. Nový Bohumín, obec Bohumín.

Jelikož byla podána žadatelem žádost ve věci povolení výjimky i ze zákazu ničení sídel ZCHD, doplnil krajský úřad předmětné správní řízení z povahy věci a v souladu s čl. 5 a 9 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků rovněž o důvod uvedený v ust. § 56 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy za účelem využívání ptáků v malém množství.

Dle předložených podkladů je předmětem záměru zateplení fasády, střechy a výměna oken základní školy na ulici Čs. Armády 1026, Bohumín. Výjimka je požadována do 31. 12. 2027.

K žádosti byl doložen předběžný ornitologicko–chiropterologický posudek ze dne 26. června 2024 zpracovaný Slezskou ornitologickou společností v Ostravě, IČO 44941358 (Mgr. Martinem Mandákem), koordinované závazné stanovisko Městského úřadu Bohumín (č. j. MUBO/17348/2024 ze dne 10. 4. 2024) a stavební povolení Městského úřadu Bohumín (č. j. MUBO/26408/2024 ze dne 15. 7. 2024).

Dnem doručení žádosti bylo ve věci zahájeno správní řízení dle § 47 odst. 1 správního řádu, o kterém krajský úřad prokazatelně vyrozuměl (oznámením o zahájení správního řízení ze dne 31. 1. 2025 pod č. j. MSK 14390/2025) všechny známé účastníky řízení i příslušné spolky. Dle § 27 odst. 1 správního řádu je účastníkem řízení žadatel. K účasti ve správním řízení se v zákonné lhůtě dle § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny nepřihlásil žádný spolek. V souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu dal správní orgán účastníkům řízení možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům. Této možnosti nikdo z účastníků řízení nevyužil.

Základní podmínky ochrany ZCHD jsou uvedeny v § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny. Podle odst. 1 citovaného paragrafu jsou chráněna jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dle odst. 2 citovaného paragrafu je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje ZCHD, kdy mimo jiné není dovoleno rušit jedince a ničit jimi užívaná sídla. V případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny výjimky ze stanovených zákazů. U ZCHD, které jsou předmětem práva Evropské unie, lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska jeho ochrany. Rorýs obecný a kavka obecná jsou druhem chráněným dle práva Evropské unie, tedy k povolení výjimky musí být splněny všechny výše uvedené předpoklady.

Krajský úřad na základě žádosti a předložených podkladů posoudil záměr z pohledu všech výše uvedených zákonných kritérií a po zvážení předpokladů pro povolení výjimky, dospěl k závěru, že žádosti je možné vyhovět a výjimku povolit, při současném stanovení přiměřených kompenzačních opatření. Navrhovaná činnost představuje rušení nižších jednotek jedinců rorýse obecného a kavky obecné a ničení jimi užívaných sídel na předmětných budovách v souvislosti se zateplením obvodového pláště. Možnému povolení výjimky v daném případě svědčí mírně převažující veřejný zájem (sociálně – ekonomického charakteru), neboť dojde ke zlepšení životních podmínek obyvatel a tím i ke zvýšení kvality bydlení. Dále zateplení povede k úspoře energie a zlepšení kvality ovzduší v dané lokalitě snížením objemu využití energie pro vytápění, a tedy představuje důvod ekonomického charakteru s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí, při poměření k veřejnému zájmu ochrany přírody nezasahovat škodlivě do přirozeného vývoje ZCHD rorýse obecného a kavky obecné. V daném případě jsou stanoveny podmínky rozhodnutí tak, aby byl škodlivý zásah ve vztahu k předmětným druhům minimalizován.

Na základě § 56 odst. 1 a odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny krajský úřad také zhodnotil, že jiné uspokojivé řešení daného stavu neexistuje, protože vzhledem ke znalosti biologie předmětných druhů, výskytu rorýse obecného a kavky obecné na předmětných budovách a stavebně-technickým nárokům při provádění stavebních prací nelze zamezit rušení jedinců a ničení užívaných sídel rorýse obecného a kavky obecné.

Výjimku ze zákazu lze dále povolit, jen pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Zákon o ochraně přírody a krajiny dle ust. § 3 odst. 1 písm. t), považuje stav druhu z hlediska ochrany za „příznivý“ jestliže údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují,

že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště, a přirozený areál rozšíření druhu není a pravděpodobně nebude v dohledné budoucnosti omezen, a existují a pravděpodobně budou v dohledné době i nadále existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování druhu. Povolovaná činnost svým prostorově i časově omezeným rozsahem, ve svých důsledcích neovlivní udržení příznivého stavu předmětného druhu z hlediska jeho ochrany. Z předběžného ornitologického posudku je patrné, že předmětné budovy jsou prokázaným hnízdištěm min. 5 párů zvláště chráněného rorýse obecného a 2 párů kavky obecné. Zničené hnízdiště budou kompenzovány instalací 10 ks budek určených pro rorýse a 2 ks budek určených pro kavku, umístění po konzultaci s ekologickým dozorem. Krajský úřad s ohledem na uvedenou početnost druhu souhlasí s návrhem kompenzačního opatření uvedeným zároveň v žádosti.

Výjimka se povoluje dle § 56 odst. 2 písm. c) o ochraně přírody a krajiny z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí. V návaznosti na nutnost respektování požadavků Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků, konkrétně článků 5 a 9 je nezbytné udělit výjimku ze základních podmínek ochrany ZCHD ptáků zároveň podle § 56 odst. 2 písm. e) o ochraně přírody a krajiny, tedy „jiné využívání ptáků v malém množství“.

Dle zdrojů, které jsou krajskému úřadu dostupné (průzkum „Evidence výskytu rorýse obecného (*Apus apus*) v sídelní zástavbě na území Moravskoslezského kraje, Mgr. Martin Mandák 2010“ pořízeného v rámci projektu „Komplexní monitorovací systém přírodního prostředí Moravskoslezského kraje“; nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR dostupné na internetových stránkách <http://portal.nature.cz>; databáze hnízdišť dostupné na internetových stránkách www.rorysi.cz) je rorýs obecný a kavka obecná obecně rozšířeným ZCHD a realizace předmětného záměru nepředstavuje ohrožení jejich místní ani celkové populace.

Ve výroku rozhodnutí mají být označeny druhy a množství jedinců, na které se výjimka vztahuje (§ 56 odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny v návaznosti na § 5b odst. 3. písm. a) téhož zákona). Exaktně určovat množství (počet) jedinců daného druhu, na které se má výjimka vztahovat, má smysl pouze tehdy, pokud se výjimka týká zamýšleného (úmyslného) porušování konkrétních zákonných zákazů a počet dotčených jedinců lze určit, dodržet a kontrolovat. V takovém případě stanovení maximálního počtu dotčených jedinců přispěje k ochraně druhů. V ostatních případech (typicky u stavebních záměrů) je možné množství ZCHD živočichů pouze rámcově odhadnout, protože počet jedinců v místě a čase realizace záměru, ani kolik z nich bude záměrem dotčeno, nelze při použití přiměřených prostředků exaktně zjistit. Účelem pak není přispět určením množství jedinců k omezení dopadů výjimky, ale spíše deklarovat, jak velkého množství jedinců se může výjimka týkat, a tedy o jak závažný zásah se jedná. V tomto případě lze na základě dostupných údajů, předpokládat, že v případě rorýse obecného půjde o nižší jednotky jedinců a ničení jimi užívaných sídel.

Krajský úřad posouzením žádosti a na základě výše uvedených skutečností žadateli vyhověl a výjimku podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) a e) a odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny pro rušení jedinců a ničení jimi užívaných sídel povolil. Zároveň ve výrokové části rozhodnutí stanovil podmínky, za kterých je možné a vhodné navrhovanou činnost provádět, s ohledem na zájem ochrany předmětného druhu a jeho životních nároků. Stanovené podmínky výjimky vycházejí ze zákona o ochraně přírody a krajiny, z žádosti žadatele, předběžného ornitologicko-chiropterologického posudku a metodického pokynu Sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí k postupu orgánů ochrany přírody při zajišťování ochrany hnízdní populace rorýse obecného podle zákona o ochraně přírody a krajiny (věstník MŽP, ročník XIX, duben 2009, částka 4).

Krajský úřad stanovil povinnost zajistit dozor odborně způsobilé osoby, která dohlédne na splnění stanovených podmínek. Za odborně způsobilou osobu lze vzhledem k předmětným druhům považovat pouze ornitologa (podmínka č. 1). V podmínce č. 2 krajský úřad stanovil, že stavební práce na předmětných budovách budou prioritně probíhat mimo hnízdní období rorýsů obecných (tj. mimo období 20. 4. - 10. 8. kalendářního roku) a kavek obecných (tj. mimo období od 1. 4. - 30. 6.), ale pokud z technických důvodů budou stavební práce (výstavby lešení, opravy střech) probíhat v hnízdním období budou všechna přístupová místa před začátkem hnízdního období v roce realizace záměru, tj. do 15. 4. u rorýse a 31. 3. kalendářního roku u kavky zneprístupněna [na atikových římsách např. vložení úzkých polystyrenových desek mezi čelo římsy a okapový žlab, na ventilačních otvorech od interiéru bytů bez mřížek, na dutinách ve zdivu a v dírách v zateplení jednosměrnými uzávěrami (perlinkovými závěsy přichycenými na fasádu jen v horní části)]. Překrytím otvorů instalací jednosměrné uzávěry a na atikových římsách vložení úzkých polystyrenových desek mezi čelo římsy a okapový žlab bude rorýsům a kavkám zabráněno zahnízdění v otvorech po dobu realizace stavebních prací. Podmínkou č. 3 je stanoveno nahrazení zničených hnízdišť na předmětných budovách, kdy krajský úřad, na základě návrhu žadatele, stanovil povinnost vyvěsit budky min. pro 10 párů rorýse obecného a 2 páry kavky obecné. Krajský úřad s ohledem na uvedenou početnost druhu souhlasí s návrhem kompenzačního opatření uvedeného v žádosti. Přesné umístění bude konzultováno s ekologickým dozorem. Z výše uvedeného vyplývá, že k trvalému zničení hnízdišť rorýsů a kavek na předmětných budovách nedojde. Podmínkou č. 4 je stanovena informační povinnost, uložená na základě požadavků zákona o ochraně přírody a krajiny, jako tzv. zpětná vazba pro orgán ochrany přírody o provedených zásazích. O způsobu kontroly je rozhodnuto podmínkou č. 5, a to účelem ověření respektování podmínek tohoto rozhodnutí. Obecné provádění dozorové činnosti krajského úřadu zakládá § 85 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Platnost výjimky vychází z předpokládaného termínu realizace stavebních prací uvedených žadatelem (podmínka č. 6).

Při vydávání tohoto rozhodnutí krajský úřad vycházel z ustanovení § 19 odst. 3 zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, ve znění zákona č. 465/2023 Sb., podle kterého mimo jiné platí, že „správní úkony, namísto nichž se vydává jednotné environmentální stanovisko, není možné vydat podle dosavadních právních předpisů, nebyla-li žádost alespoň o jeden z nich podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“. Žadatel požádal dne 2. 1. 2024 Městský úřad Bohumín o vydání koordinovaného závazného stanoviska, které bylo vydáno dne 10. 4. 2024. V daném případě byl správní úkon, namísto něhož se vydává jednotné environmentální stanovisko, zjevně vydán před účinností výše uvedeného zákona. Z hlediska zákona o ochraně přírody a krajiny krajský úřad postupoval dle právní úpravy účinné do 31. 12. 2023, nicméně tento postup nemá vliv na věcné posouzení záměru dle § 56 předmětného zákona.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u zdejšího krajského úřadu, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení (§ 83 odst. 1 správního řádu). V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení. Podané odvolání má v souladu s § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Ing. Monika Ryšková, MBA
vedoucí oddělení
ochrany přírody a zemědělství

Rozdělovník

Účastníci řízení:

Dle § 27 odst. 1 správního řádu:

- Město Bohumín, Masarykova 158, 735 81 Bohumín (DS)

Na vědomí po nabytí právní moci:

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionální pracoviště Moravskoslezské, Správa CHKO Poodří, ul. Trocnovská 2, 702 00 Ostrava (doručeno prostřednictvím e-mailu: poodri@nature.cz)
- Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ostrava, Valchařská 15, 702 00 Ostrava (DS)